

NGỮ VĂN 8

GIÁO VIÊN: TRIỆU NGỌC LINH
CÂU CẦU KHIẾN – GỌI Ý

ĐĂNG KÍ CHƯƠNG TRÌNH HỌC TRỰC TUYẾN TẠI VINASTUDY.VN QUA 0932.39.39.56

Câu 1: Tìm các câu cầu khiến trong các câu dưới đây và chỉ ra những dấu hiệu hình thức của các câu cầu khiến đó

- Đừng cho gió thổi nữa! đừng cho gió thổi nữa!
- Con trần ấy là của nhà vua nuôi đã lâu. Nay em giết nó, tất không khỏi bị tội chết. Thôi, bây giờ nhân trời chưa sáng em hãy trốn ngay đi. Có chuyện gì để anh ở nhà lo liệu.
- Đã ăn thịt còn lo liệu thế nào? Mày đừng có làm đại mà bay mất đầu, con ạ!
- Bưởi ơi nghe ta gọi
Đừng làm cao
Đừng trốn tránh
Lên với tao
Vui tiếp nào...!
- Xin bệ hạ hoàn lại gươm cho Long Quân.

Câu 2: Tìm các câu cầu khiến trong các câu dưới đây. Hãy giải thích tại sao trong các câu cầu khiến đó không có chủ ngữ.

- Ừ, được! Muốn hỏi con gái ta, hãy về sắm đủ một trĩnh vàng cốm, mười tấm lụa đào, mười con lợn béo, mười vò rượu tăm đem sang đây.
- Cho gió to thêm một tí! Cho gió to thêm một tí!
- Thằng kia! Ông tưởng mày chết đêm qua, còn sống đấy à? Nộp tiền sưu! Mau!

Câu 3: Tìm các câu cầu khiến trong các câu dưới đây. Hãy giải thích tại sao trong các câu cầu khiến đó có chủ ngữ. Nếu bỏ chủ ngữ đi thì có được không?

- Đứa bé nghe tiếng rao, bỗng dung cất tiếng nói:
- Mẹ ra mời sứ giả vào đây.
- Ông cầm lấy cái này về tâu đức vua xin rèn cho tôi thành một con dao để xẻ thịt chim.

Câu 4: Chỉ ra những từ ngữ biểu thị ý van xin trong các câu cầu khiến sau:

- Nhà cháu đã túng lại phải đóng thêm một suất sưu của chú nó nữa, nên mới lòi thoi như thế. Chứ cháu dám bỏ bễ tiền sưu của nhà nước đâu? Hai ông làm phúc nói với ông lí cho cháu khát...

b. Khôn nạn! Nhà cháu đã không có, dẫu ông mắng chửi cũng đến thế thôi. Xin ông trông lại!

Câu 5: Chỉ ra sự khác nhau về hình thức câu cầu khiến và sự thay đổi quan hệ giữa người nói và người nghe trong các câu sau:

- Lão đi tìm con cá và bảo nó tao không muốn làm một bà phu nhân nữa, tao muốn làm nữ hoàng kia.
- Mấy hãy đi tìm con cá, bảo nó tao không muốn làm nữ hoàng, tao muốn làm Long Vương ngự trên mặt biển, để con cá vàng hầu hạ tao và làm theo ý muốn của tao.

Câu 6: Chỉ ra sự khác nhau về hình thức câu cầu khiến sau để thấy sự thay đổi của người mẹ

(1) Mẹ tôi, giọng khản đặc, từ trong màn nói vọng ra:

- Thôi hai đứa liệu mà đem chia đồ chơi ra đi.

(2) Đe chia đồ chơi ra đi! – Mẹ tôi ra lệnh

(3) Lẳng nhằng mãi. Chia ra! – Mẹ tôi quát và giận giữ đi về phía cổng.

Câu 7: Đặt các câu cầu khiến để:

- Nói với bác hàng xóm cho mượn cái thang
- Nói với mẹ để xin ít tiền mua sách
- Nói với bạn để mượn quyển vở

Chỉ ra những từ biểu thị những sắc thái khác nhau làm cho câu cầu khiến phù hợp với hoàn cảnh giao tiếp, phù hợp với quan hệ giữa người nói và người nghe

GỢI Ý ĐÁP ÁN

Câu 1:

- Đừng
- Hãy
- Đừng có
- Đừng
- Câu: lên với tao đừng ngữ liệu cầu khiến
- Nào
- Xin

Câu 2: Các câu cầu khiến tìm được như sau:

- Muốn hỏi con gái ta hãy.....sang đây.
- Cho gió to thêm một tí! Cho gió to thêm một tí!
- Nộp tiền sưu! Mau!

Câu 3: HS làm tương tự câu 2. Chú ý quan hệ giữa người nói và người nghe

Câu 4: Chú ý đến các từ ngữ:

- a. Làm phúc
- b. Xin

Câu 5: HS lưu ý các từ xưng hô để thấy thay đổi quan hệ:

- a. Lão
- b. Mày (hãy)

Câu 6: Chú ý đến sự có mặt của chủ ngữ “hai đứa” ở câu (1) so với câu (2) và (3), sự có mặt của từ “đi” trong câu (2) so với câu (3)

Câu 7: HS tự đặt câu, chú ý sử dụng từ ngữ phù hợp với quan hệ giữa người nói và người nghe.